

kakor sedaj. Od Radgone in št. Ilja na Štajerskem do Idrije, Logaca in Lešča na Kranskem gromelo je tisočero slovensko: živijo cesarju Francu Jožefu! Strah in groza objema nemčurje, renegate, Judeže. — Štajerski deželni zbor je za letos sklenol svoje delovanje, prenapredivši nekoliko volilni red! Srenji sv. Krištofa so liberalci zopet hoteli vzeti nekaj posestnikov in pridjati trgu Laškemu; vprašanje pa je, bo li minister Taaffe cesarju v potrditev to nasvetoval ali ne. — V českem deželnem zboru postopajo Čehi jako previdno in ponujajo Nemcem zaporedom prijazno roko, kar nemške liberalce strašno jezi. Ti bi najrajše videli, ko bi se tam nemški in česki poslanci stopili, kar pa se vé ne bode. Liberalcem je mir in sprava med narodi trn v peti. — Na Ogerskem stavijo marljivo železnice, sedaj je dodelana železnica in se je odprla iz Sombotelja v Kisek. — Hrvatski ban in mnogo gospode je prišlo v Ljubljano cesarja pozdravljat. To Magjaroni po volji. Magjarski freimaurer Pulskey je 151 magjarskih in židovskih pisateljev in pisateljic peljal v Turin na Italijanskem čestitat 80letnemu Košutu. To je grdo od Magjarov. — V Dalmatinskem zboru zahtevajo Hrvate, naj fml. Jovanović odstopi in na njegovo mesto se postavi za c. k. namestnika mož, ki ni vojak.

Vnanje države. Nemški cesar Viljelm je res potrdil postavbo, po katerej bo katoliškim mešnikom dovoljeno sv. mešo brati in zakramente deliti brez žandarjev. Sedaj je stari Viljelm uže pri nas v Gašteinu; naš cesar ga obišče tam 2. avgusta. — Italijani pomnožujejo planinske strelce, sedaj jih imajo uže 25.000. Tudi so zopet začeli cikati v Tripol, katero deželo bi radi Turkom vzeli. — Ruski general Gurko neče Poljakov tlačiti, kakor nekteri Rusi želijo. Prizadeva pa se mnogo trdnjav na Poljskem napraviti. — Angležem je uže žal, da so privolili s Francozi vzajemno izkopati drugi Sueški kanal in bi radi celo nagodbo razdrli. Minister Gladstone utegne vsled tega propasti. — Francozi so hoteli Japonce pridobiti kot zaveznike proti Kitajcem pa je spodletelo. Kitajci poslali so 3000 vojakov na mejo proti Tonkingu, kder se Francozi pripravljajo na boj zoper Anamskega cesarja. — Egiptovska dežela je zaporedom nesrečna! lani je angleško brodovje mesto Aleksandrijo bombardiralo in za 27 milijonov goldinarjev škode naredilo, potem so Angleži egiptovsko vojsko razbili in v deželi ostali, in letos razsaja tam strašna kolera, v 22 dneh je umrlo 3649 ljudi; sedaj se je kolera lotila celo glavnega mesta Kajro. — V severni Ameriki so plohe in nalive strahovito razsajali; mnogo mest je močno oškodovanih. — Peruvijancem se je vendar posrečilo vojsko s Chilenci dokončati; zgubijo nekaj dežel in plačajo tem več milijonov odškodnine. Chilenci so zmagali.

Za poduk in kratek čas.

Šeststoletnica Habsburška v Mariborskeji čitalnici.

V ponedeljek 2. jul. je priredila slov. čitalnica v Mariboru slavnostni banket, da je praznovala 600letnico slavnega vladanja habsburške dynastije v vojvodini Štajerski. Pri banketu je prvi vzel besedo predsednik g. profesor L. Lavtar ter v kratkih besedah razjasnil pomen slovesnosti in pozval, končaje svoj govor, goste, da zakličejo z njim Nj. Veličanstvu cesarju in celemu habsburškemu rodu: živio! Ko je doneči živio potihnil, so zapeli navzoči pevci cesarsko pesem. Potem je sledil slavnostni govor, v katerem je g. profesor dr. Mlakar tako-le narisal načela habsburške dynastije:

Slavna gospoda!

Slovesno je trenotje, katero nas je danes le-sem v prijazne prostore naše čitalnice pripeljalo, slovesno, ker nam gre danes na to, da izpolnimo čin lojalnosti in kje in kedaj ni tu Sloven na svojem mestu? Slovesno, saj velja dynastiji, čije slave ne dosegne nobena druga; slovesno, ker uže danes stojimo na pragu v sedmo stoletje, odkar je osoda teh naših krajev in malo da ne vseh slovenskih naselb v najožji zvezi z osodo habsburške hiše. Da, slovesno je to naše trenotje in če se ne motim, to čutimo vsi, moja želja pa je tedaj lahko tudi le ena — ne, da vam, sl. g. ta slovesni čut povzdigujem, tega si ne upam, pa to je moja želja, da vam ga kje ne skalim s svojo slabo besedo. Le predobro namreč čutim, da moje skromne moči takej nalogi niso kos. Toda ker mi je častiti g. predsednik naše čitalnice na to mesto mignil, naj vam bo vsaj nekoliko besedij o vzrokih naše in drugih slovesnostij, ki se vršijo danes.

Habsburška dynastija obhaja v teh dneh resno lep spomin, spomin za njo poln veselja, za nas pa poln hvaležnih čutov, spomin, da stoji ona že sto- in stoletja na čelu lepih znotranje-avstrijskih dežel.

Moj Bog človek živi, če gre vse dobro, poprek le kacic 50 do 60 let ali kaj že v njih ne učaka, ne doživi vsega! Treba je tu le slišati starčka taci let, vedel vam bo skoraj brez konca in kraja praviti in naj bi se ne bil prav svojega ostrejša nikoli iz oči izgubil. In ne šest deset, ampak šest sto let ima habsburška dynastija krmilo in z njim več manj celo besedo, srečo in nesrečo naših dežel v svojih rokah; kaj ni tedaj ona, kaj niso nje ljudstva vsega v njih doživela! Zgodovina nam razgrinja raznih podob od 2. julija 1283 do danes, ko se šteje že l. 1883. Tu je cela vrsta temno-rdečih podob, vse so izmalane s krvijo in prav, saj je krvi avstrijskih ljudstev, krvi habsburških sinov samih bilo v teh dolgih letih obilo

teklo. Tam so podobe druge, lepe so in vsaka vam le diha nade, sreče, miru. Kako polnijo te človeku srce z veseljem! Toda tik njih stojé podobe grdo-črne. Človek se trese, kedar gleda na-njih vse uime, vse nesreče, vse bolezní, kar jih je ljudi, živali, vsaka leta sem bilo zadelo.

Tu se človek le vpraša: kako je bilo mogoče, da so ljudstva vse eno še dynastiji ostala zvesta in se slavna dynastija nij vsega zbala, pa se ljudstvom odtegnila?

To je sl. g. vprašanje, na katero sicer odgovor nij lehek, ali pri slavni habsburški se še najde.

Le poglejmo!

Človek učaka več ali manj sreče in nesreče v svojem življenji, ali kako ji prenese, to je drugo vprašanje. Dobro! Tako se skozi trnje življenja prerine le človek, ki ima trdna načela, visoke vzroke, blage idejale. Komur teh ni mar, njemu je življenje le breme, njemu in drugim na težavo. Toda taki vam niso ti iz habsburške rodovine. Pri njih bote našli načela, uzore, idejale, druge more biti pri drugih, ali brez njih nij in ni bil noben. Se ve, da človek bi ne mogel vseh in jih jaz tudi ne nastavljam vseh v tej uri, par taci pa mi naj se vse eno dovoli, da vam jih denem v misel.

Prvo, kar nam vleče oči na se v zgodovini habsburške dynastije, je neko religiozno čutenje, versko prepričanje. Zakaj da je slavni sin habsburške rodovine, Rudolf, se vsedel na zlati prestol nemških cesarjev, to nam razjasnjuje mična pripovedka, sila stara je in povsodi znana. Schiller jo ponavlja lepo v svojem: Grofu habsburškem. Če kdo hoče, da je to le sama pripovedka, o tem mu jaz rad pritegnem, ali to mi bo pa sam pridral, da pripovedka ne nastane, kar tako brez vse naslombe, to mi pa zadostuje v tej reči. Kar pa je — ne pripovedka — zgodovina to je blizo enako dejanje svitlega cesarja, pod čegar vlado sedaj stojimo. Bil je Franc Jožef še nadvojvoda, kar se pelje po Dunajskem mestu in nasproti mu pride duhovnik, ki gre s sv. obhajilom k bolniku. Mlad vojvoda to-le vidi, pa že brž stopi z voza, da moli kleče sv. Rešnje telo. Kar pa je njima bilo globoko v sreči kalilo, to odlikuje vse, celo habsburško hišo: versko prepričanje.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 29. Nek smešen cerkveni ključar v Šmarijskem okraji, ki je ud nemškega „šulferajna“, pride v gostilno. Tukaj sedijo njemu nasproti vrli slovenski kmetje. Eden med njimi ga k mizi pokliče, mu piti ponudi ter ga vpraša: „No Ti „šulferajnar“, ali vže znaš nemški?“ Ta se nekoliko nehoté nasmeji in otrese ter reče: „Da, takrat, kedar sem pijan.“

Razne stvari.

(Domoljubno zahvalo) izreka vsem, ki so pomagali tako modro, brez vsakega hrupa in politične razdražbe Slovincem štajerskim, da so svitlega cesarja povsod primerno, dostojno pozdravljali, mu svojo udanost in hvaležnost izražali, najljubneje

Vodstvo Slovenskega društva.

(Javno zahvalo) izreka g. Jož. Dobnik učitelj in vodja šole Šentflorijanske v Doliču vsem, ki so 2. jul. t. l. pripomogli k šolski svečanosti.

(Javna zahvala). Blagorodnemu gosp. Franju Lenček-u, predsedniku šolskega sveta v v Sevnici, kateri je znamenito daroval k slavljenju slovesnosti Habsburške, kakor tudi p. n. prebivalcem trga Sevniskega, koji so tudi blagodušno pripomogli, da se je omenjena slovesnost tako sijajno dovršila, izrekuje najgorkejšo zahvalo vodstvo III. razredne javne ljudske šole.

(Njih Veličanstvo) naš presvitli cesar so na Ptujskem kolodvoru za sijajni sprejem v Ptui izrekli svojo Najvišjo zahvalo, kar s tem narodu Ptujkega in Ormoškega okraja, ki je k sprejemu tako lepo in važno sodeloval, z veseljem in radostjo naznanja Ferdinand Rajšp, načelnik okraj. zastopu ptujskemu.

(G. Karol Haupt) vodja in predsednik južno-štajerskega hmeljarskega društva v Žaveci vabi vse društvenike dne 22. julija ob 10. uri predpoldnem k občenemu zboru. Spored: 1. ogledovanje nekterih hmeljišč in polja nasajenega z vrbjem za pletenje, 2. ogledovanje, kako se hmelj nabira in suši. Popoludne ob 2. uri: 1. letni račun, 2. odlikovanje nekaterih delavcev, 3. hmeljski sejmi in volitev posebnega odbora v to svrhu, 4. Nasveti.

(G. dr. Rausch) odgovarja na dopis iz Virštajna v šte. 27. „Slov. Gosp.“: jaz niti nisem prejel, niti ne trošil ne jedne številke celjskega kmetskega prijatelja (celjskega listjaka) ne po Virštanju, ne drugej, javni računi in občne seje okrajnega zastopa (saj pod mojim predstojništvom) nadalje letošnji sklep deželne zboru dokažejo, da se ni po nepotrebnem trošilo ali sklepalo na kvar okrajnemu blagostanju.

(Na celjskem kolodvoru) je se neka nemška jezila da so Slovenci cesarju klicali „živio“ ter rekla: „diese Windischen mit ihrem „živio“ überschreien ganz das „Hoch“. Njeno godrnjanje sliši dvorni cesarski dostojanstvenik pa jej reče: „Aber Fräulein, wer hindert Sie denn „Hoch“ zu rufen?“

(G. Nadamlenski) je odposlan od celjske okrožne sodnije v Brežice preiskovat upor kmetov zoper žandarje. Ko bi ta gospod le bolje slovenski znal!